

Nº 101   CAPDEPERA - CALA RAJADA   MAIG 1989

Joan Rai

CARDS DEL MEU ERMÀS

CAP VERMELL

PORTALET

LA SUBVENCIO

Una vegada haver passat la ressaca del número 100, ens enfrontam de bell nou amb la realitat quotidiana de "Cap Vermell". Una realitat que no té res a veure amb sopars i festes, sinó amb l'exercici més humil i senzill d'anar enllestint vint pàgines de revista cada mes.

De la nostra centenària celebració, un aconteixement ha cobrat dimensió pròpia i ens ha deixat el gust agredolç de l'èxit i el fracàs barrejats. Ens referim a la publicació de "CARDS DEL MEU ERMAS", el llibre d'en Joan Rai. (A les pàgines centrals trobareu una entrevista amb l'autor esmentat).

L'èxit a que ens referim, i no és caure en immodèstia el considerar-ho així, ve de la mà d'una obra ben feta, en contingut i en continent. El llibre constitueix un producte atractiu, ben presentat, manejable, acurat en tots els aspectes, però, i sobretot, portador d'un valor inapreciable: el verb càlid, la paraula justa, el dir encisador d'en Joan Rai. Si, a més, el llibre es va venent a un ritme més que acceptable i les mostres d'afecte i congratulació són constants, s'entén que ens sentiguem legítimament satisfets.

I ara parlem del fracàs. I facem-ho sense sense acritud, sense rancúnies, sinó amb serenitat i mesura. Parlant clar: l'Ajuntament ens va negar una ajuda econòmica per a publicació del llibre d'en Rai, i això ens entristeix. Explicarem per què. En primer lloc perquè al llarg dels més de vuit anys d'existència de la nostra publicació, ens hem dirigit a l'Ajuntament dues vegades en sol·licitud de suport econòmic, i en ambdós casos se'ns ha negat. Fa sis anys, era per organitzar la Primera Mostra Literària de l'Esperança, a nivell escolar, i ara per al llibre en qüestió. En segon lloc, la decepció ve donada perquè a nivell personal hem rebut mostres de solidaritat de gairebé tot el consistori -i sabem ben bé qui són les excepcions- cosa que no fa més que augmentar la nostra confusió.

Intentem una breu anàlisi. Nosaltres volíem que el llibre pogués sortir al carrer amb un preu autènticament popular, cosa impossible sense ajuda. Proposàrem que l'editor

fos el propi Ajuntament i com a tal figuràs. "Cap Vermell" hi hauria posat la feina, sense figurar per res. La venda del llibre hauria servit per crear un fons amb el qual s'haurien investit noves publicacions d'una futura col·lecció municipal. Això no fou entès, o si ho fou no serví per res. Per altra part, tots els grups de caire cultural del poble, sigui quina sigui la seva activitat, un moment o altre han trobat el suport de l'Ajuntament per una o altra activitat. Sols nosaltres hem estat exclosos sense que se'ns hagi donat una explicació del per què. El problema és que les ajudes, en tot cas, es donen de manera arbitrària, sense seguir unes normes preestablertes. Si tals normes existissin, tothom sabria quines pautes de comportament seguir, quina documentació presentar, quins tràmits seguir. I si una de les causes d'exclusió de les ajudes municipals fos la crítica a l'Ajuntament, nosaltres ja sabríem que no en podem demanar i punt.

Pensem que la majoria de regidors estan convençuts que amb nosaltres s'ha comès una injustícia. A la impremta hi quedarem a deure, però tenim crèdit i aquesta és una situació que resoldrem en breu. En canvi, alguns dels representants del poble de Capdepera no podran resoldre el problema que suposa haver tancat les portes a "Cap Vermell" sense altre motiu que la manca de simpatia que el nostre grup els inspira.

Es aquest el criteri pel qual es regeixen a La Sala? Esperem que no i que en tot cas nosaltres en siguem l'excepció. Sinó, malament aniríem.

ACCIDENT Tots recordam encara aterrits l'accident que el dia 14 de maig va costar la vida de dos joves del poble: José Manuel de la Torre, de 24 anys, i Damià Estela Frau, de 15 anys. Independentment de la responsabilitat dels propis accidentats, des d'aquesta publicació demanam amb tota energia: 1r.- Que l'Ajuntament iniciï gestions davant la Conselleria d'Obres Públiques per tal que es limiti la velocitat en el tram de carretera Capdepera-Cala Rajada, a 60 quilòmetres hora, com correspon a una carretera que travessa una zona urbana i que, fins ara, ja ha costat cinc vides humanes. 2n.- Exigim de la mateixa Conselleria d'Obres Públiques que, amb caràcter d'urgència, procedeixi a un nou asfaltat de la dita carretera, l'estat de la qual avergonyiria els dirigents de qualsevol país del Tercer Món. 3r.- Demanam als responsables de Tràfic, que sovintegin les seves visites a aquesta zona i que les infraccions als excessos de velocitat siguin castigades amb el màxim rigor. 4t.- Suplicam als usuaris de la carretera Capdepera-Cala Rajada que no en facin ús com si d'una autopista es tractàs i que tenguin present la perillositat del traçat així com les no menys perillosos sortides del camp de futbol i de la gasolinera.

PETROLI Després d'anys -sí, anys- d'haver de patir la presència permanent d'un camió de CAMPSA sobre el moll de Cala Rajada, el qual es feia servir de dipòsit, amb tot el que de perillós i antiestètic que això significava, a la fi s'han decidit a fer un dipòsit subterrani, com cal. "Cap Vermell" ho denuncià abans que ningú i a la fi se veu complida la nostra petició, i no perquè ho demanàssim nosaltres sinó perquè aquest era un assumpte d'estricta necessitat. Encara que després de molt de temps d'espera, benvinguda sigui aquesta imprescindible mesura.

PRESSUPOST A la fi, gairebé a meitat d'any, l'Ajuntament té aprovats els pressuposts per a enguany. Ha costat. Aquest és el problema de governar en minoria. Ara del que es tracta és de començar a aplicar-los, els pressuposts, degudament, sobretot els més de cent milions destinats a inversions, que bona falta fa.

ADEU El sergent Terrón se n'ha anat. Adéu. També fou "Cap Vermell" qui es queixà abans que ningú dels mètodes d'aqueix bon senyor, mètodes que acabaren amb l'apertura d'un expedient que ja no es clourà. El sergent Terrón ha dimitit i ha demanat la reincorporació a la Guàrdia Civil, i amb la seva fuita es tanca si no un expedient si al manco una pàgina obscura del quefer democràtic del nostre Ajuntament. Mentiríem si diguéssim que l'enyorarem puix que res de positiu ha aportat a la convivència de la gent del nostre poble i sí, en canvi, ha estat creador de tensions en el si de la Policia Municipal i d'altres estaments locals. No estam per fer llenya de l'arbre caigut, així que deixem-ho córrer. Per ara se fa càrrec dels municipals el regidor Gabriel Bernat, qui tindrà prou feina en refer un planter prou malmès. Sort.

EXCURSIÓ Si hi ha qualcú que té ganes de passejar, aquesta és la gent major. Un diumenge sí i l'altre també, i fins i tot qualque dia feiner, hi ha excursions organitzades pels clubs de la Tercera Edat, i bé que fan. Gens els ho planyem. El que si planyem és que el dia 7 de maig haguessin d'arribar fent "auto-stop" els membres del Club "Sol Naixent" de Cala Rajada, després que l'autocar els deixàs literalment tirats pel Coll d'Artà i d'haver trescat per mitja Mallorca en un vehicle impresentable. Pensam que hauran quedat convidats per no tornar-hi amb aquesta agència que tan malament els tractà.

REBUIG Des de la nostra condició de butlletí de l'Obra Cultural Balear i com a simples ciutadans, unim la nostra veu a totes les que han vengut rebutjant l'atemptat que es produí contra el repetidor de TV3. Els qui utilitzen la raó de la força, a manca de la força de la raó, no mereixen de part nostra el més mínim respecte. Es tracta ara de veure si de part de les autoritats s'hi posarà el zel que és d'esperar en castigar els responsables de la desfeta, a fi que no els quedin ganes de tornar-hi. En qualsevol cas, la veritat, en aquest cas la veritat de la llengua, no es pot fer callar amb la violència. Altrament, això encara dona més força a uns arguments que no necessiten de més ajudes. Pobres criatures, aquests terroristes de via estreta, quin ridícul el seu. Ells són dels qui vivien millor amb el règim passat i que difícilment s'adaptaran a la democràcia. Ni saben com es menja això.

TELEVISIÓ La programació regional de TVE té un programa que es diu "El meu redol", en el que el protagonista és un alumne d'un centre escolar prèviament escollit. El dia 11 de maig aquest protagonista fou n'Irene Morey Terrassa, estudiant del Col·legi Públic "S'Auba" de Cala Rajada, qui contà als espectadors la petita història dels pescadors del nostre port, reforçant unes imatges força suggerents del moll i voltants. Com que nosaltres no fórem espectadors imparcials, sinó interessats, trobarem que el reportatge quedà molt bé i que n'Irene se'n desfé amb tot encert. Aquesta al·lota demostrà un magnífic estil com a redactora, així que ja sap que té les portes de "Cap Vermell" obertes per a les seves col·laboracions. A veure si s'anima.

CONCERTS Quan ens referíem a la festa del Castell ja parlàvem de dos concerts, un de guitarra i flauta i l'altre de la Banda de Música, que tengueren lloc el dia 21 de maig. A part d'aquests, el dia 14 cantà a l'església de Cala Rajada la Coral S'Alzinar, dins el conveni establert amb el Patronat Municipal de Turisme, i ho tornaran fer el dia 11 de juny a Canyamel i el dia 18 altre pic a Cala Rajada. Però, sens dubte, l'audició musical més important del mes passat fou la que ens oferí el Centre Cultural Banda de Música de Capdepera, el dia 28 de maig, en homenatge al desaparegut músic mallorquí Bartomeu Oliver. La Banda, reforçada amb alguns músics d'altres formacions, interpretà amb sentiment la música del mestre Oliver, assolint el concert moments d'autèntica emotivitat. La presentació va estar a càrrec d'en Joan Rai, i també el batle Antoni Alcover va dirigir unes paraules als assistents. Dirigiren la Banda, Jordi Rosselló, alumne que fou del músic homenatjat i actual director de la Banda de Santa Margalida, i el titular Bartomeu Massanet. La música d'Oliver no és sempre fàcil d'escoltar, i molt menys d'interpretar, i es pot dir que constituí una autèntica revàlida per als músics locals, que pensam superaren amb bona nota. Tot un èxit de concert, imputable als organitzadors i, també, a un públic entregat des de la primera nota. Enhorabona a tots. Per cert, i ja que de la Banda parlam, anunciam que a partir del primer diumenge de juny es reprenen els habituals concerts dels diumenges a Cala Rajada.

MORT Quan enllestíem aquestes pàgines, ens hem assabentat de la mort d'en Jaume Blanes "Parreta". No tenim temps aquí d'aprofundir en la figura i el significat que ha tengut en Jaume per al poble de Capdepera, però ho farem en el pròxim número. Sols volem, ara, acomiadar-nos d'un home bo i que, amb el pas del temps, va anar guanyant-se el respecte de tothom que el coneixia i l'estima de tots els qui el tractaren. En Jaume "Parreta" ens ha deixat i aquí sí que podem utilitzar sense reserves el tòpic de que el seu buit i la seva falta resultaran irreemplaçables. Adéu Jaume. Descansa en pau.

BARRAMS Abans -no fa gaire- si un tenia problemes en el barram, havia d'anar a solucionar-los fora poble. Ara ja no. Ara en tenim tres de dentistes. Sí, tres. Ho heu entès bé. Així que ja no hi ha excuses que hi valguin. Qui pateixi mal de caixal o no es posi caixals nous per mossegar ben fort, és perquè així ho voldrà. No per manca de dentistes.

CAMPANYA Consideram del tot encertada la campanya que, conjuntament, han posat en marxa els ajuntaments de la comarca de Llevant per a la prevenció de l'abús de l'alcohol. Assistírem a la presentació d'aquesta campanya, a càrrec de l'assistent social Maria Teresa Flaquer, acompanyada del psiquiatre José María Vázquez, i allà ens assabentàrem que, segons les estadístiques, no menys del deu per cent de la població té problemes amb l'alcohol, cosa que suposaria que al voltant de sis-cents gabel·lins i calarajaders n'estan ferits. Això són xifres importants que justifiquen del tot aquesta campanya que ara es posa en marxa. A la reunió esmentada hi participaren també alguns alcohòlics rehabilitats o fase de superar la malaltia, els quals mostraren una gran sinceritat en les seves manifestacions, suposant també la seva presència una ferma esperança per a tots aquells que vulguin sortir de la beguda. El camí està obert. A l'Ajuntament els poden informar.

FESTA El dia 21 de maig celebrà el poble el sisè aniversari de la recuperació del Castell. A tal fi, el Patronat havia preparat un programa molt complet i que, pensam, va satisfer tots els gusts. En primer lloc es lliuraren els premis del concurs de fotografia organitzat entre els escolars, essent els guanyadors Felip Dengra, Marc Garau i Marc Hintz. Tot el dematí va està dedicat als més joves, essent l'acte central una gincama molt participada. El decapvespre hi hagué missa i, a continuació, concert a Ca's Governador, a càrrec de Charles Zebley i Pere J. Fiol, sota l'organització de Joventuts Musicals. A l'horabaixa, a la Plaça des Sitjar tengué lloc un ball obert, coordinat per l'agrupació "Castell de Capdepera", amb coca i beguda per a tothom. Finalment, ja de vetllada, la Banda de Música oferí un concert a l'Església de Sant Bartomeu. En definitiva, una gran diada de festa popular, molt participada i que constituí tot un encert dels organitzadors.

ELECCIONS La campanya per a les eleccions del Parlament Europeu està en marxa. Ens fa l'efecte que la gent no ho té massa clar i els polítics s'hauran d'afanyar si volen que la gent s'acosti a les urnes. De moment, els plafons que l'Ajuntament posa a l'abast dels partits per tal que hi aferrin la seva propaganda, es utilitzat per fer propaganda de "corridas" de toros i de sales de festa. Així que ja ho sabeu, si teniu quelcom que anunciar ho podeu fer a les valles municipals. Està bé això.

FULLET L'ha presentat l'Ajuntament referit al servei de neteja municipal. Ens pareix una iniciativa encertada, amb la que se'ns convida a lluitar entre tots per millorar la imatge del nostre poble. No es tracta tant de fer net com de no embrutar, però, en qualsevol cas, existeixen tota una sèrie de serveis que el ciutadà pot utilitzar per tal de desfer-se dels fems i tota mena d'objectes inservibles.

NOSALTRES Durant el mes d'abril, també nosaltres, és a dir, "Cap Vermell", fórem notícia. Per lo del número 100, ja sabeu. El sopar que havíem vengut anunciant es celebrà, per fi, el dia 13 de maig, amb prop de quaranta assistents. Després, el dia 20 de maig férem la presentació, també anunciada, del llibre d'en Joan Rai, "Cards del meu ermàs", amb un nombrós públic assistent que volgué fer costat a la nostra brusca editorial. Les vendes van al ritme esperat i esperam no haver de fer cap préstec bancari, per bé que hem hagut de quedar a deure a la impremta. La veritat és que el llibre, i això no ho deim nosaltres sinó tothom que l'ha vist, ha quedat gairebé perfecte i fa ganes de llegir-lo. Convé que el compreu abans que no s'esgoti.

AQUESTA ES LA MAGNÍFICA TORTADA QUE PASTISSERIA VILA ENS OBSEQUIA AMB MOTIU DEL N° 100 DE LA NOSTRA REVISTA.

retalls

- I que ho va ser de guapa la festa i el sopar que va fer "Cap Vermell" per celebrar el número 100.

- Ho he intentat però he descobert que per molt que faci no puc convèncer ningú perquè canviï la seva forma de pensar. Conclusió: no tenc poder de convicció.

- Per què menyspreem les persones que tenen malalties psíquiques i compatim les que les tenen físiques?

- M'agradaria poder entendre tothom i que tothom m'entengués a mi.

- Qui juga i perd, ha de saber perdre.

- A vegades provocam tant la sort i el perill que és normal que acabem enxarxats dins la mala sort.

- Quan intent sintonitzar amb algunes persones comprovo que per molt que faci ells estan en ona curta i joestic en ona mitja.

- Mallorca és bella i verda en primavera. Aprenquem a gaudir d'ella.

ESTISORES

ENDEVINALLA

Aquí i a la pagesia
foc alèn i no m'abràs
i de mi en fan tant de cas
que menjar tothom m'envia.
Vomit de nit i de dia
i ningú té estuguedat
de menjar es meu vomitat
per molt estugós que sia.

DURANT EL MES D'ABRIL...

Han nat:

Mateu Josep Orpi Juan,
de Pere i Maria.
Joan Campins Coll,
de Bartomeu Francesc i Francisca.
Salvador Fuster Pizà,
de Francesc i Pilar.
Verònica Servera Perona,
de Llorenç i Alfonsa.
Carles Gelabert Palmer,
de Damià i Francisca.
Laura Martínez Izquierdo,
d'Angel i Maria Josep.

S'han casat:

Antoni Ferrer Servera
amb Maria de la Pau Mercado.
Eduard Richard Biarnau
amb Angelika Sasse.
Miquel Riera Muñoz
amb Roser González Morón.
Josep Vicenç Mascaró Rufo
amb Antònia Morey Terrassa.

Han mort:

Miquel Sureda Flaquer
Francisca Juan Melis

cap al tard

Cap al tard. Camina la llum de puntetes, silent: estira els cabells a les ombres. Dóna sensitiu a casos... coses... Més tard omple la seva bossa de viatge de raó i de lògica, marxa amb un somriú, empegueint-se, tímida. Es una broma, me diu mentre me deixa a les fosques i parlant tot sol.

Es de nit: sempre hi fou, sempre fou, sempre vaig dur-la amb mi, a les butxaques, junt als espills de paper... amb les darreres copes -les que no es veuen- els coixins tebs, buits, i les carícies de no se sap qui. Sempre tengué i rentengué. Sempre fou... ara, abans; sempre... després... Surten els cans cercant els ossos de l'ahir, entre ullades dels sentits, ensumant els embriacs sota el fanal de les tres, el que es beu el vòmit dels fantasmes propis, el que m'aguanta una estona abans de donar-me per fuit si vaig venir i per dissolt després... en el dors del dia... Després, després... perxerat als estels com un cadàver bategant pendent de quina lluna és... A l'interior d'un guant, després... un entrepà anestesià... camí líquid de pau cap al nocturn entrecuix... adormit... despert, el que somia.

A l'alba recolliré els meus propis bocins com a òrgans cedits perquè segeixin vius i tenguin més set. Somnàmbul. Home amb formol a les venes cercant la matriu teba, l'úter hospitalari... la nit líquida del ventre entre l'embriaguesa quotidiana.

Caminaré a les palpentos, enecat, amb els braços estirats i les antenes posades. Eclipsat, duré la casa al coll donant voltes i més voltes sense sortir del crani. Univers a dalt... a baix... univers als costats...

El cant del gall precedeix la llum com la bala s'avança al tro: un falcó assustat alça el vol i es perceben, llunyans, els ecos moribunds. Téu no veure apuntar l'alba... estic enfilat a un cordill líquid...

COLAU VIVES

"CAP VERMELL", molt respectuosament, es dirigeix a l'AJUNTAMENT DE CAPDEPERA i exposa:

- Que l'actual taxa d'edificació suposa un consum excessiu d'un bé escàs com és l'espai.

- Que les platges estan saturades.

- Que els projectes de golf amenacen les zones rurals.

- Que l'urbanització posa en perill, cada vegada més, la flora i la fauna. En el nostre cas, el bosc de pins i sivines, únic a la Mediterrània.

- Que els desequilibris econòmics i socials van a l'alça.

- Que les Normes Subsidiàries preveuen una població quatre vegades l'actual.

- Que el procés urbanitzador esgota els recursos naturals: sòl, paisatge, aigua, etc.

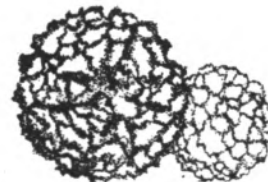
En conseqüència, "CAP VERMELL", demana:

- Que l'AJUNTAMENT, en el pròxim Ple, aprovi adherir-se a la Campanya per una Moratòria Urbanística.

oooooooooooo

SABEM QUE NO HO FARAN. DE TOTES MANERES, GRACIES.

"CAP VERMELL"
CAPULLITOS DE ALHELI

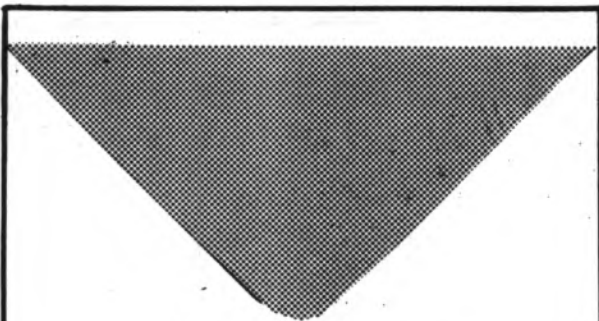

LLOCS DE VENDA:

- Els dos estanys de Capdepera
- Llibreria L'Orient
- Llibreria Cala Rajada
- Casa del Mar
- Es Sitjar

CAPDEPERA - CALA RAJADA

AQUEST NÚMERO L'HEM FET:

Joan Nebot
 Mari-Germa Melis
 Joana Colom
 Maria Vives
 Pep Terrassa
 Llucià Sirer
 Mª Antònia Nadal
 Jaume Fuster
 Ani Muñoz
 Antoni Amorós
 Gabriel Torres
 Domingo Chaparro (fotos)
 Gabriel Flaquer
 Antònia Garcia

BOLLETÍ DE L'OBRA
 CULTURAL BALEAR

Capdepera - Cala Rajada

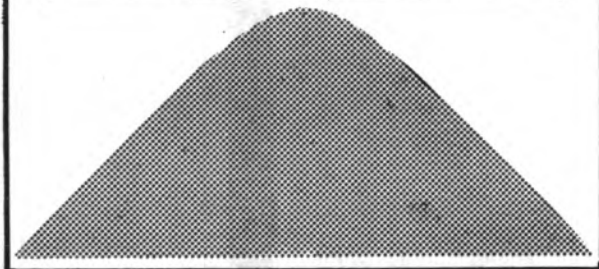
ABRIL 1989

Via Joan Carles I, s/n
 Capdepera

Dipòsit Legal: 197/80

Imprimeix:
 APOSTOL Y CIVILIZADOR, Petra

Els articles publicats en aquesta
 revista expressen únicament
 l'opinió dels seus autors

QUI HA ESTAT EN JAUME PARRETA?

En Jaume Parreta, durant tota la seva vida, ha estat l'amic de tots els al.lots del poble de totes les generacions que hi ha hagut durant aquests més de seixanta que ell ha esta amb nosaltres.

Quin jove del poble, durant tot aquest temps, s'ha barallat amb en Jaume? Cap ni un!

Ni quan tota la pandilla ens provàvem per veure si el faríem enrabiari, no érem capaços d'aconseguir-ho. Una cosa sí que sabien que no li agradava que li diguéssim, i era això: "Jaume, el Director de la Banda de Música no vol que venguis als assaigs". Ell, ben aviat, contestava: "No és vera, no és vera". I partia capbaix cap a ca seva. La veritat és que no li diguérem massa vegades, més bé el què fèiem era, sobretot a l'hivern, quan arribàvem a l'assaig i ja el trobàvem allà, defora de l'Ajuntament, arrufat a la terrassa, era dir-li: "Entra i tocaràs el tambor". Allò sí que li agradava. I el tocava bé al tambor, potser si s'hi hagués perdut el temps que s'ha perdut amb altres hauria estat un dels tamborers millors del poble. A més, quan als assaigs s'aprenia una peça nova, a ell, de sentit, li quedava més aviat que a qualsevol de nosaltres.

Nosaltres no en deixàvem gaire d'assaigs, però és que en Jaume no en deixava ni un.

Però en Jaume no sols era el primer en arribar als assaigs de la Banda de Música. En Jaume era el primer en arribar a les completes en el Castell, en Jaume era el primer en arribar al camp de futbol, tant si plovia com si feia sol; en Jaume fou amic de tots els batles i regidors de l'Ajuntament, tant abas com després de la dictadura, i això que ell no necessitava cap permís municipal ni altres herbes; en Jaume era amic dels capellans i això que no tenia cap fill escolanet; en Jaume era amic de les monges i els les traginava cossiols a l'església si era necessari; en Jaume era amic dels futbolistes i tot d'una que algun queia lesionat ell sortia escapadet a dur-li la botella d'aigua miraculosa... En Jaume era amic dels mariners, li agradava mirar les barques, i quan feia una llevantada davallava a Cala Rajada a mirar com les ones botaven per damunt el mur. Quan en Jaume feia de dimoni gros, com ens agradava que fos ell qui ens encalçàs! Nosaltres estàvem ben segurs que si ens agafava no ens pegaria amb la canyaferla. Ell era massa bo per fer mal als altres.

Qui és que li pot embrutar la patent a en Jaume Parreta?

Adéu, Jaume. Te recordarem sempre.

UN LECTOR.

esports

Començ, una vegada més, la meva habitual crònica esportiva de "Cap Vermell", i ho faig amb el futbol, i més concretament amb l'equip juvenil de l'Escolar que, una vegada acabada la lliga ha assolit una destacada segona plaça a la classificació, cosa que possiblement li donarà opció a l'ascens a Primera Regional, segons com vagin els ascensos a les categories superiors.

Pens que és digna de destacar aquesta excel·lent campanya dels juvenils, al principi dirigits per Bartomeu Pascual i darrerament per Guillem Danús. Aquets al·lots han sabut donar una lliçó de futbol per tots els camps pels que ha passat, acompanyada d'una lliçó d'esportivitat, cosa que es mereixeria el premi de l'ascens.

Passant a Primera Preferent, puc dir que a pesar de la relaxació que hi ha hagut al final de la lliga, s'ha aconseguit la classificació per jugar la lligueta d'ascens a Tercera Divisió. La relaxació a què em referesc ha vingut donada, possiblement, al saber que en els últims sis partits sols feia falta un punt per a la classificació i els jugadors volgueren reservar-se per a aquest tram final de la competició en què es troba ara immers l'equip.

El sorteig reüní en el mateix grup els equips de la comarca: Cardassar, Porto Cristo i Escolar, juntament amb el vell conegut equip de Sant Rafel d'Eivissa. La lligueta és curta i qualsevol equivocació és pràcticament irremediable. Pel que es comenta, pareix que tant Cardassar com Porto Cristo tenen ganes de pujar, i és per això que en el seu moment reforçaren degudament els seus equips respectius. Del Sant Rafel poques coses podem dir, a part de que quan l'Escolar va pujar a Tercera per darrera vegada, fou en el camp d'aquest equip, ara fa tres anys.

Sobre les possibilitats d'ascens que té l'Escolar, tot està en mans dels jugadors. Ells pareixen disposats a guanyar-ho tot, i les dues primeres mostres ja les han donades, el diumenge dia 21 de maig en vèncer al Cardassar per 2-1, i el dissabte dia 27 empatant en el camp del Sant Rafel. Tant en un com en altre partit, les actuacions arbitrals en res han afavorit els nostres colors, i pens que hores d'ara podríem tenir els quatre punts disputats. Escrit aquestes línies abans de jugar el tercer partit, contra el Porto Cristo, decidí com tots els altres i que ja pot aclarir moltes coses.

Els qui no han tengut un bon any són els al·lots de l'equip senior de bàsquet, tant és així que, encara que ho han intentat amb totes les forces, no han pogut impedir de perdre la categoria que guanyaren l'any passat. De qualsevol manera, no hi ha dubte que aquesta haurà estat una bona experiència per a l'equip d'en Xisco Campins i que la pròxima temporada tornin intentar l'assalt a la categoria superior.

Pel que fa a l'equip de futbol-sala, el Costa de Capdepera, se va quedar a les portes de la final de la Copa President, ja que a l'eliminatòria que l'enfrontà al Ca'n Xim, de Campos, perderen en el seu desplaçament per 3-0 i a Capdepera per 2-4. Ara, el Costa reprèn en la Copa que reuneix totes les categories de Primera i de Regional. En el primer partit jugat a Capdepera, davant un rival de Primera Divisió, es va perdre per 0-2, cosa que limita enormement el pas a l'eliminatòria següent, ja que resultarà molt difícil que en el partit de tornada es pugui superar aquest resultat advers.

També vull afegir, ja com a final, que a la directiva de l'Escolar han causat baixa, de manera voluntària, per incompatibilitat amb el president, segons deien les cartes de dimissió, Glòria Capdevila, secretària, Juli Parra, encarregat de material, i Antoni Vila, vocal. També ha causat baixa, degut al servei militar, en Joan Juan Rotger "Trobat". A tots aquests companys de fatigues sols em queda de donar-los les gràcies per la seva tasca i per l'ajuda que han prestat a aquest nou Escolar.

I a vosaltres, lectors, sols em resta que citar-vos per al mes que ve a aquestes mateixes pàgines. Moltes gràcies.

BIEL TORRES

CONVERSES

Aquest mes passat la notícia l'hem tenguda en casa. D'una part, el número cent de la nostra publicació. De l'altra, la publicació del primer llibre d'en Joan Rai, "Cards del meu ermàs". I d'aquesta darrera qüestió és de la que volem parlar amb el pare de la criatura, el propi Joan Rai. No n'era molt partidari ell de ser el protagonista d'aquesta secció, convençut de que el que havia de dir ja ho diu escrivint. En canvi nosaltres consideràvem que era forçat que ens explicàs quelcom de llur activitat com a escriptor i com a persona, càrrec aquest últim que en Joan exerceix sense reserves i encara millor, si és possible, que el primer. Bé, deixem-nos de disquisicions i anem a l'entrevista.

JOAN ¿COM RESUMIRIES "CARDS DEL MEU ERMAS", SI AIXO ÉS POSSIBLE?

Per un costat, com un recull d'exercicis didàctics, ja que per mi "Cap Vermell" ha estat una escola on he anat aprenent les lliçons puntualment. En tot sóc un autodidacta, i bastant peresós, però el poder veure els meus escrits en lletres de motlo ha estat un estímul per anar fent feina. A més he tengut sempre un corrector puntual. Primer fou en Biel Pérez, i després t'he tengut a tu, Jaume, que no només m'heu corregit sinó que m'heu animat a seguir. A vegades, quan he vist els meus escrits publicats, m'he sentit un poc frustrat. M'ha fet l'efecte de que les paraules em dominaven a mi i no viceversa, he pensat que elles, indomables, em capgiraven el sentit de les coses per no haver-les emprades amb el seu autèntic significat. Ho hauria canviat tot. Massat

tard, ja. Per altre costat, el llibre és un recull de vivències. Unes, viscudes en la pròpia carn, altres, viscudes com a espectador immediat, encara que els personatges, la majoria de vegades, siguin fruit de l'invenció. En tot cas, sempre hi ha uns elements, potser els principals, que serveixen de punt d'unió de les diferents narracions, que són llengua i paisatge, com a identificadors del meu poble i dels homes i dones que l'habiten.

QUE HI HA DE POESIA EN LA TEVA PROSA? GOSARIES DE DEFINIR EL TEU ESTIL?

No ho sé. Si entenem per poesia, a part de l'art de fer obra en vers, la bellesa de contingut i de forma, que commou delitosa-ment el cor i la imaginació, te diré que si jo fos l'únic lector sí que n'hi ha de poesia en la meva prosa, perquè a mi em commou al llegir-la. Ara, si és capaç de commoure els altres possibles lectors, no ho sé. Tampoc sé quin és el meu estil. És el meu estil i punt.

TE FEIA IL.LUSIÓ LA PUBLICACIÓ D'AQUEST LLIBRE? QUE REPRESENTA PER TU?

Clar que sí que me feia il.lusió de veure uns escrits meus recollits en un llibre. I et diré que l'esperava, pentura no aquest, vull dir amb aquests texts ja publicats, però sí amb uns altres. I et diré, també, posats a esser sincers; que era una espera sense esperança. Com t'ho diria? L'esperava així com s'espera un miracle que sabem que no es produirà i que, malgrat tot, un segueix esperant perquè el fretura. Així l'esperava. Que què representa per mi? Des que parlam del llibre m'ho estic demanant i la resposta sempre m'assusta. Dir que és la realització del miracle esperat crec que és una resposta poc reflexiva, massa fàcil. Dir que és un punt de partida m'umpl de temors perquè comporta un deure de superació i no sé fins a quin punt en sóc capaç. Te diré que ho deix com a punt de suport a la palanca d'una brega entre el que he escrit i el que vull escriure. El temps dirà qui ha sortit guanyador.

FINS QUIN PUNT CREUS QUE HA ESTAT IMPORTANT EL SUPORT DE "CAP VERMELL" PER A LA PUBLICACIÓ DEL TEU LLIBRE?

Com a escriptor, i he de dir que aquesta paraula aplicada a mi em fa rialles ja només em sent aprenent i encara just-just, "Cap Vermell" ho ha estat tot. No solament ha estat decisiu en la publicació del llibre, sinó que fins i tot ho ha estat en la creació i escriptura dels textos. Si no hagués existit "Cap Vermell" jo mai no hagués assolit la tasca d'escriure per esser llegit. De sempre m'ha agradat escriure, però per pròpia satisfacció. La força estimuladora que m'ha impulsat

a escriure per als altres, no ho dubtis, ha estat "Cap Vermell" i tot el grup que el fa possible i tots els lectors. Així que, si ajudar és prestar el seu concurs a algú en un afer o treball, "Cap Vermell" no m'ha ajudat perquè l'afer i el treball l'ha fet la pròpia revista. Si hi ha un ajudant aquest sóc jo.

COM ESPERES QUE REBI EL PÚBLIC LA TEVA OBRA?

Pens que el públic és tan variat que es fa difícil esperar una reacció unànime d'acollida. Hi ha diversitat de gusts, de sentiments, d'idees, de pensaments, de maneres de veure les coses, de punts de mira, de cristalls de colors, que fan impossible la confluència en un mateix criteri d'acceptació. Però, en el fons, esper que la gent rebi el llibre bé.

QUINS SÓN ELS TEMES QUE, FONAMENTALMENT, ABORDES A LA TEVA OBRA?

Ja saps que tots els meus temes conflueixen sempre en dos punts concrets: la terra i l'home que s'ha assentat en ella. L'home com a ésser individual que pensa, que parla, que sent. L'home com a ésser col·lectiu que conforma la societat. L'home com a protagonista del ciure quotidià, del treball de cada dia. L'home que sent els batecs del poble, de la terra, perquè hi té enfonsades les arrels. L'home indefens davant la destrucció sistemàtica del seu petit país. L'home que estima amb tota l'ànima perquè té la seguretat de la seva fi. L'home que, malgrat l'enduriment pels sotracos de la vida, no perd la capacitat de tendresa. L'home i la dona, clar. I la soledat. No la soledat desitjada, dolorosament fecunda de la creació. No. L'altra soledat. L'obligada, perquè la vida de l'home no és més que un llarg i penós camí cap a la soledat.

PENSES QUE PELS TEUS ARTICLES A "CAP VERMELL" O PER AQUEST LLIBRE, ALGÚ ES POT SENTIR FERIT O DOLGUT?

Pens que no. Sempre hi ha coes de palla que s'encenen amb una espurna. O consciències enfarinades que amaguen terboleses. Però, en general, crec que no he gratat mai dins ferides particulars, en tot cas ho he fet a llagues generalitzades. I mai dins intimitats, sinó sempre en comportaments públics. Crec, en definitiva, que ningú no s'ha sentit ferit.

PELS QUI SÍ QUE SOLS PRENDRE PARTIT, EN EL QUE ESCRIUS, ES PELS MÉS DÈBILS I CONTRA TOT PODER ESTABLERT.

Com puc deixar d'estar a favor dels dèbils si de sempre he estat un d'aquests dèbils? De sempre, el poder establert, tots els poders establerts, civils, militars, religiosos i polítics, m'han senyalat amb

CONVERSES

el dit com a pertanyent a una casta que s'havia d'extingir, com a llavor d'unes idees que el règim volia matar d'arrel. I ara, amb la democràcia, sembla que poc ha canviat. La meua idea d'humanisme, de progrés controlat en favor dels més humils, d'igualtat social, de conservació del paisatge, de posar la dignitat de l'home davant tot interès econòmic, de la conservació dels valors ancestrals, de donar a la nostra llengua una dimensió universal i no fer-la servir solament per a fullets i pamflets, de reivindicar el dret a la nostra identitat, no a la que se demostra amb un carnet sinó a la que té l'arrel fonda, que s'exterioritza en el cada dia de cada any i que imprimeix una forma d'ésser, de defensar el que és nostre amb dents i ungles si és necessari, per tal de sentir-nos un poble viu que estima tot allà que ha heretat de temps enrera, de desenrotllar la cultura en tot l'ample significat d'aquesta paraula. La meua idea, com et deia, xoca frontalment amb els poders establerts que ho avassallen tot en nom dels duros. No és per norma que estic amb els dèbils. És per fretura, per principis, per ètica i perquè o defensam el que és nostre o podem vendre l'ànima al dimoni.

ETS TAN DUR COM ES DESPREN DE LA TEVA IMATGE PÚBLICA? NO HI HA UNA MENA DE "POSE" EN AQUESTA ACTITUD?

A vegades la duresa és una màscara per amagar pors i covardies. Però sí, sóc dur. La vida, les circumstàncies en què vaig créixer, començaren a endurir-me des de molt nin. Foren molts els cops, les humiliacions, els desprecis i, fins i tot, les vexacions que vaig rebre per les idees dels meus pares. Aleshores jo no en tenia d'idees. A força d'injustícies vaig fer-me l'idea del què era la justícia. A força de repressió vaig comprendre tot el valor de la llibertat. Amb les humiliacions de part dels estaments religiosos de llavors vaig intuir la contradicció que hi ha entre església i Evangeli. Així vaig endurir-me i així, també, vaig aprendre que un dels valors essencials de l'home és no perdre mai la capacitat de tendresa.

QUE OPINES DE LA POLÍTICA CULTURAL DE LES INSTITUCIONS I, EN CONCRET, DEL NOSTRE AJUNTAMENT?

No he cregut mai en el casament d'aquestes dues paraules. No crec en la política cultural de les institucions, de cap institució. Molt de bombo i platet, molta

xerrameca i al final tot es conclou en una mica de taxin-taxin i quatre bots de ball. Cultura és el conjunt de les formes de vida materials i espirituals d'un poble, d'una societat o de tota la humanitat. Cultura és l'acció de cultivar. Com se pot, si existeix una política cultural, permetre la destrucció sistemàtica del paisatge? O la destrucció de l'arquitectura popular que ens queda? O convertir els carrers en torrenteres, com el carrer Ciutat i d'altres? O deixar que caigui peça per peça l'escorçador? O permetre la degradació de tot l'entorn? O destruir tots els signes d'identitat del poble? Cultura és l'acció de cultivar, ja ho he dit abans, totes les formes de vida materials i espirituals d'un poble. Si no hi ha aquest cultiu, podem dir-li cultural a la política? Jo crec que en el fons el que hi ha és una interpretació molt restringida del mot "cultura", no sé si per ignorància o per conveniència. Sembla, a mi me pareix, que els nostres polítics confonen molt sovint la seva missió. Es creuen, això al menys es desprèn de la seva actuació, que han estat elegits per fer cultura. I això no. La cultura la fa el poble, la genera el poble, és el poble qui té el poder generatiu. La missió dels polítics ha d'esser, és, posar els mitjans i la infraestructura perquè aquesta cultura que el poble genera sigui un bé de tots, un patrimoni de tots, i que no es quedi solament en il·lusió irrealitzable per falta de medis. Al menys aquesta és

la visió que jo en tenc del que hauria d'esser una política cultural.

QUE OPINES DEL PROCES DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE L'AJUNTAMENT?

Per la normalització lingüística de l'Ajuntament me demanes? Existeix? Jo no la veig enlloc, a no ser als programes de festes, i encara son bilingües, o a qualche manifest pamfletari. La resta, zero i punt.

QUE OPINES DEL TRACTE DISPENSAT A "CAP VERMELL" I MÉS CONCRETAMENT A L'EDICIÓ DE "CARDS DEL MEU ERMAS", PER PART DE L'AJUNTAMENT?

El tracte dispensat a "Cap Vermell" ha estat exactament el que jo esperava. Em sap greu per vosaltres, que esperàveu de l'Ajuntament un més alt grau de sensibilitat i que en un gest altruista obrís l'aixeta. Com t'he dit abans, política i cultura no casen avui. La política és tota econòmica, insensible i freda, glaçada, tota números. Matemàtiques que no quadren, tanmateix. I la cultura és tot sentiment, sensibilitat a flor de pell, creadora de bellesa, esteta. El què importa és que "Cap Vermell" no caigui dins la dinàmica de la beneitura i de la ximpleria, i que segueixi tenguent la generositat per bandera, sense renecs ni rancors. D'aquí a dos anys les rucades les faran uns altres, tanmateix.

SALUT, JOAN, I ENHORABONA!!!
QUE NO SIGUI EL DARRER.

Rèquiem

...a en Jaume Parreta.

Ens ha deixat, en Jaume.
 Ha partit per les encletxes del silenci.
 Pels crivells de la fosca.
 De puntetes ha partit, pels camins de l'oratge.
 Sense dir adéu, per les barbelleres dels mots.
 Com un infant malcriat i ple d'aviciadures.
 Ha estès, innocent, les seves ales d'àngel i ha pres el vol com gavina bandejada.
 Plaent. Exempt de culpa.
 Sense malícia.
 Ha trencat l'alenada en un dia trist.
 Un dia de nuvolades baixes, malenconioses i grises.
 Un dia de pluja finíssima, cobejosa de llàgrimes.
 Un dia endolat.
 El poble, tot el poble, està de dol.
 Ha perdut un fill.
 El més innocent.
 El més càndid.
 El més inofensiu també.
 Gairebé tot un signe d'identitat.
 La seva còrpora, el seu caminar disforjo, la seva rialla orada, eren una mena de patrimoni dels nostres carrers.
 Com un penó col·lectiu que tothom estima i respecta.
 Davant la seva presència, primitiva i pura, un s'empegueïa de ser condret.
 De ser membre d'una societat tocada d'ala, que es gasta milers de milions en fatuïtats i no sap proporcionar una vida digna a un sol desgraciat.
 I un se pregunta si l'avarícia, l'enveja, l'egoisme, la frivolitat, els luxes i el confort no són bogeries més rebutjables que la d'en Jaume.
 I més ofensives.
 I més destructores.
 I més impúdiques.
 I un se pregunta si no serem nosaltres, tots nosaltres, els tarats que, com una colla de bàmbols, ens empassolam totes les metzines del nostre temps.
 I un se pregunta si l'ample somriure, la salutació afectuosa que moltes vegades hem donat a en Jaume, era per a qualche cosa més que per apaivagar les nostres consciències de persones condretes que cadellen maldats.
 O si la nostra pietat i commiseració, la llàstima o la compassió, no són el fruit d'un egoisme despietat.
 I un se pregunta de què ens serveix gallejar de cristians si a cada passa trepitjam les ensenyances del Sermó de la Muntanya.
 I un se pregunta tantes coses, i tanmateix en sap la resposta.
 I en Jaume ha mort.

I la seva bogeria també.
 I la seva innocència.
 I la seva puresa.
 I la seva bondat.
 Ara el seu cristall transparent ens farà falta per tal d'emmirallar-nos-hi tots.
 Però en Jaume ha mort.
 Ens ha deixat.
 Ens ha fugit de puntetes pels camins del silenci.
 Sense retrets ni reconvençions.
 Ens ha deixat sols.
 Sols amb les reflexions.
 I amb els dubtes.
 Amb la baldufa dels interrogants ballant dins el buit de les consciències.
 Ens ha deixat a la babal·lana, paint la panxada del nostre malbocí.
 Hem quedat com el que realment som: uns titelles moguts pels fils de tots els egoismes, de totes les perversions, de totes les fretures, de tots els orgulls...
 I de tots els pecats.
 Sí, ens ha deixat, en Jaume.
 Ens ha deixat amb la careta posada.
 La màscara de persones de bé, correctes, intel·ligents, condretes, respectuoses amb tots els preceptes, benvolents, caritatives...
 La màscara que amaga el rostre contrafet per l'urc i la supèrbia.
 Pobre Jaume!
 Des d'aquí, avui, per tu que anares per la vida d'espontani i de senzill, sense més màcula que la que t'imposà la naturalesa, amb la simplicitat de les coses pures i sense sofismes, vull cantar el teu triomf sobre aquesta societat pervertida, complicada i alienant.
 El teu triomf, Jaume.
 Perquè benaventurat tu que pots entrar a les regions dels judicis amb el cap alt.
 Benaventurat tu, Jaume, perquè no pot ferir-te la culpa col·lectiva de la destrossa de l'entorn.
 Benaventurat tu, a qui la teva oradura d'home t'ha preservat l'ànima incòlume i sana.
 Sense taca.
 Benaventurat tu, Jaume, que nuu de les tares de la carn, amb el teu caminar disforme, podràs trescar a les amples els carrers de l'Espai.
 Benaventurat tu que podràs gaudir totes les benaventurances de les regions de la pau.
 I tots els delits del silenci dels estels.
 I tota l'abundor dels oratges.
 I tota la tendresa que ens han promès.
 Benaventurat tu, Jaume.

Descansa en pau.

JOA RAI

30 maig 1980

Amb l'aparició del número 100 de "Cap Vermell", Joan Pau II ha expressat amb contundència la doctrina de l'Església vers la pornografia i la violència. Modestament, des d'aquestes mateixes pàgines ja he apuntat la ruïna moral a què condueix la disbauxa sexual i he mencionat l'homilia d'un preclar pastor de la mateixa Església. Aquesta nefanda revista ha publicat desmanyotats articles, i encara editorials inqualificables, que ens mostren ben a les clares la manca de sensibilitat i de formació moral dels responsables de la publicació, i ja no diguem dels autors. A més, tenint en compte que a la revista hi col·laboren assíduament persones dedicades a la salvaguarda moral dels creients, no em queda altre remei que expressar el meu descontent de forma contundent. Sàpiga la direcció de "Cap Vermell" que està fora de la doctrina Catòlica, darrerament recordada pel Sant Pontífex.

Convendria, també, que les autoritats hi prenguessin les cartes en aquest assumpte i vetllassin pel correcte comportament als llocs públics. M'han dit, jo no hi he estat mai, que a l'Agulló els els estrangers, i d'altres que no ho són, neden i prenen el sol despullats i que a un llibret de propaganda dels hotelers això és presentat com una atracció més. Aquest fet recriminable hauria de ser denunciat per les autoritats civils i moralment condemnat per les autoritats eclesiàstiques. Fins aquí arriba la desfeta moral d'uns empresaris que de segur tenen dona i filles.

Un cop més, els qui fan "Cap Vermell" ens han demostrat el domini que posseeixen en les tècniques entrevistadores. Tots els entrevistats es desfan en lloances "ad majorem gloria". Del que val poc dau-ne molt. Una mica de serietat, senyors! Encara que només sigui per cobrir les aparences, demanau opinió a algú que no sigui de la vostra corda. Tanta por vos fa la crítica, tanta la veritat?

Demanau què hi sobra a la revista? Jo vos contest: vint pàgines. Què hi falta?: que no es publicui més.

Aprofiten, també, per explicar lo costós, els mals de caps, les dificultats, les anades i vengudes de Petra, lo feïnós que els resulta fer cada número. Pobrets! Si després de tants d'esforços el resultat és el que tenim a les mans més els convendria dedeicar-se a la pesca del calamar, on per poca manya que hi tenguessin obtendrien més èxit.

Així com hem llegit el número 100, que mai vegem publicat el 200.

PORTALET

UNS COMENTARIS I UNES SUGGERÈNCIES

En aquest mes de maig la meua dèria de cap de setmana no ha estat altra que cercar uns materials entorn al Castell que me permetessin enllestir un article i, d'aquesta manera, participar en el Sisè Aniversari de la Recuperació del monument. Entre les idees esbrinades m'he decidit per uns comentaris de caire històric i unes suggerències sobre el Portalet.

El Portalet és una construcció, quasi amb tota seguretat, de la segona meitat del segle XVI. Don Joan Binimelis, famós historiador, metge, sacerdot, matemàtic, astrònom, geògraf i cartògraf, publicà, a l'any 1595, el llibre "Història General del Regne de Mallorca", on recollia dades i observacions obtingudes d'un viatge realitzat per tota l'illa. En la seva crònica sobre el Castell manifesta que la murada no té més que tres portes, el que significa que el Portalet ja estava fet. Segons l'arquitecte Gabriel Alomar, aquesta entrada sembla una construcció no anterior al segle XVI (B.S.A.L., tom 31).

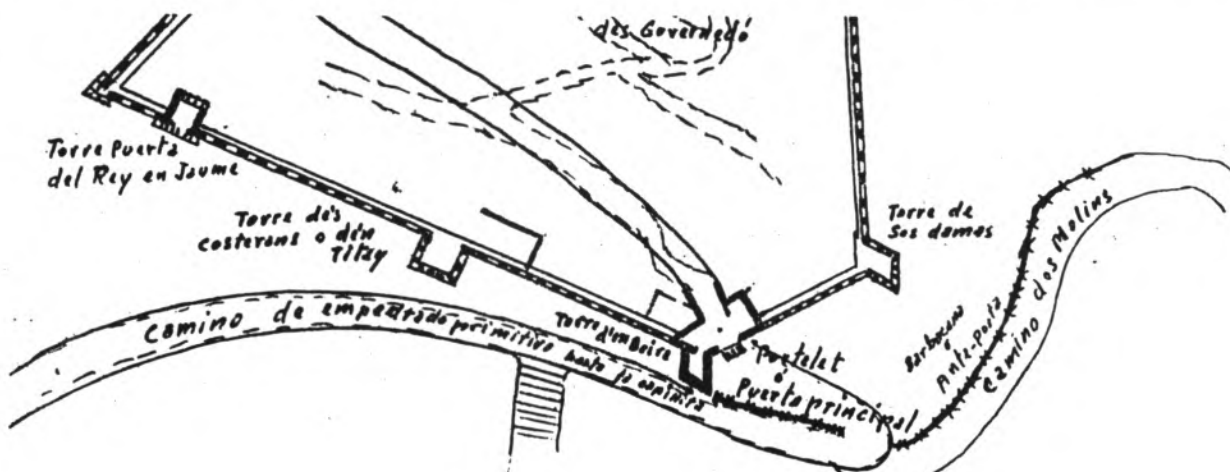
Des del punt de vista de l'arquitectura militar, el lloc on es va obrir el Portalet era molt adequat, ja que l'entrada quedava protegida per dues torres de defensa situades una a cada costat. Si comparem els dos portals, el del Rei En Jaume i el Portalet, observarem uns canvis dins l'estratègia defensiva. El portal més antic, el del Rei En Jaume, no disposava, en el segle XVI, d'unes mesures defensives de caire arquitectònic; però, en canvi, aprofitava millor els avantatges que oferia la muntanya per a la defensa, situant el portal a un lloc de difícil accés com a conseqüència del fort desnivell. En els moments de la fundació del nostre poble a dalt de la muntanya tot el sistema defensiu consistia en un mur que tancava el poble, que no se sabia si s'acabarà, i en les condicions favorables per a la defensa que oferia el terreny.

Les condicions defensives de la fortificació foren millorades molt lentament i amb gran retard, fins al punt que les tècniques de construcció de l'època moderna (s.XVI a s.XIX) ja no ens arribaren. La manca de documentació i el fet d'emprar uns sistemes defensius tan arcaics desconcertaren alguns estudiosos. Així, D. Joan Lluïll, recollint uns treballs sobre el Castell realitzats per un investigador militar, defensava els orígens àrabs del monument i el gran encert de les obres de fortificació; una d'aquestes obres, anomenada barbana o avantporta, estava situada, segons aquests autors, davant el Portalet i consistia en un mur construït a l'exterior de la fortalesa amb la finalitat de protegir millor l'entrada.

Els castells medievals d'Alaró i de Santuari tenen aquests murs exteriors que milloraven la seva defensa; són unes obres anteriors al segle XVI. La fotografia correspon al castell d'Alaró, on s'observen clarament els murs que protegien la torre-porta (angle superior), que era per on s'entrava a la fortalesa. Els murs tancaven un espai de forma més o manco triangular, el qual quedava incorporat al castell; en cap cas fou un espai obert com el que suggeria l'esmentat autor.

Des de l'interior del nostre Castell encara es pot observar com era l'antic portal d'entrada, puix el que s'observa des de l'exterior és molt més modern i no és propi d'un recinte militar. Aquell portal era una mica més alt i més ample, amb un arc de mig punt.

Al segle XVIII, el Castell seria militarment reutilitzat com a quarter i residència del governador, realitzant-se reformes i noves construccions. D'acord amb la nova funció de la fortalesa, el Portalet fou també reformat i adequat a la nova imatge: la residència d'un

personatge de la classe privilegiada, d'un militar. El Portalet reflexa ordre i simetria; les llargues dovelles de marès donen un aspecte més ampul·lós i senyorial al frontis. L'arc de mig punt fou protegit amb dues esquadres o escaires del mateix material.

Un camí empedrat que anava des de la Plaça Vella fins a l'esglesieta, la llotgeta de l'entrada, el casal del governador, algunes imatges noves a la mateixa esglesieta i un orgue per donar més solemnitat a les cerimònies religioses formen el marc on cal incloure-hi la reforma del Portalet. Totes aquestes es produïen al mateix temps que s'abandonaven les cases de dins el recinte. Per tant, ja no se necessitava una entrada fortificada sinó un pas còmode.

Aleshores, després de quatre anys d'obres d'acondicionament i de reformes, seguim sense saber quina ha d'esser la nova imatge del Castell. Mentrestant demanaria més respecte per l'obra vella. En aquest sentit vull fer públiques dues suggerències:

Primerament vull fer observar que l'obra que s'ha fet al brancal dret del Portalet és impresentable. Quan s'havia de realitzar l'acondicionament del Casal del Governador i per poder entrar les màquines que havien de pujar els materials, fou desfeta una part del Portalet, com podeu observar a la fotografia. Acabades les obres s'ha tornat refer el brancal,

però vaja una bunyol! Està tan mal fet que posa en evidència als responsables de l'obra, doncs que queda palès que el què interessava no era tant aconseguir una obra digna sinó fer-se amb una subvenció. Cal retirar les peces de marès blanc que contrasten amb les de marès groguenc propi d'aquestes contrades, cal respectar les filades i l'ordre en la col·locació de les peces de marès.

M'agradaria, és la segona suggerència, que es retirassin els cartells que pengen de la façana del Portalet, perquè els considero impropis d'un monument declarat històric-artístic. No conec cap monument on els cartells, tant si tenen un caire provisional com si el tenen indefinit, no estiguin situats un troç lluny de l'obra per tal de no rompre ni la visió ni l'harmonia del conjunt.

PEP TERRASSA

EL TEMPS DE LES BALDUFES

LLAMPUGA AMB PEBRES VERMELLS

En Xisco, el nét, que estudia per metge a Barcelona i que ara té uns dies de vacances, ve gairebé cada vespre a sopar amb la padrina. Li agraden els menjarets que fa la padrina. Són naturals, sense sofisticació, sense preparats estranys. Frueix d'assaborir-los lentament, de sentir-ne bé el gust, de gaudir-los. Allà, per terres catalanes, de restaurant en restaurant, la boca li fa aigua quan pensa amb els escaldums, els frits de matances o les sopes que fa la padrina. I, sobretot, la llampuga amb pebres vermells.

I és que la padrina, a més de l'afecció per la randa, té de sempre una gran passió per la cuina. En la preparació de la menja hi posa una gran zel, un interès ardent i actiu, una cura especial. La seva filosofia culinària és ben senzilla tanmateix: "No mesclar ous amb caragols". Cada plat ha de tenir el sabor peculiar, propi o privatiu dels ingredients que el conformen. Sense ajuntar mai sabors que no casen, antagonics. I, sobretot, res de pastilletes de concentrats que l'únic que fan és donar a tots els guisats el mateix gust. La cuina és una art i com a tal es necessita l'habilitat i la destresa adquirides amb l'observació i l'experiència. "Se necessita cremar-hi oli, diu ella, i temps, foc de llenya i olles de terra cuita. Amb presses no surt res de bo".

Pensant en complaure el nét, avui ha fet foc a la foganya gran de la cuina vella del corral. Cal fer una bona caliuada per torrar els pebres. Vermells, de polpa gruixada, llucents, de pell fina. Han de quedar cuits però durs, sense passar-se, sucosos. Cal vetllar-los tot el temps per tal de retirar-los en el punt exacte de cocció a fi d'evitar que el sabor es perdi dins les brases. És un plat senzill i saborós aquest de la llampuga, i per això, per la seva senzillesa, hi ha que posar-hi cura en la preparació.

"En Xisco ha sortit al padrí -pensa la padrina- que tornava boiet per la llampuga amb pebres torrats. Mai no n'estava associat".

S'hi ha asseguda vora el foc i, tenalles en mà, amb parsimònia, com si executàs un ritu antic, va canviant la positura dels pebres sobre el caliu, cerimoniosament. A poc a poc l'envaeixen els records...

També torrava pebres aquell dia de juliol vora la caseta que tenien a Son Jaumell. El pare i la mare segaven ordi al clos del serral. De sobte sentí petjades rera seu. Se girà de cop i es trobà front per front amb en Xisco Garrit. Ell no digué res. Ella tampoc. Parlaren els ulls. Per tota escomesa se miraren llargament, intensament. L'esguard d'en Xisco era ple de tendresa, d'una tendresa possessiva emperò, gairebé voraç, que la cobria com una pluja finíssima. O com un diluvi. No ho sabia ben bé. D'un plegat ell l'abraçà i la besà.

La padrina sentí els llavis d'en Xisco cloure's sobre els seus, possessius també, amb un afany ansiós, amb un desig viu. Ella s'hi lliurà sense reserves a la besada, abandonant-se plenament dins els braços d'ell. El temps semblava haver-se parat o potser passava tan aviat que no el sentien. Era com si solament surassin ells dos, sense res al voltant, sobre un món de plomes.

T'estim, digué ell. Jo també, digué ella. T'estim amb tota l'ànima, afegí ell. Jo també, repetí ella. I fou més intensa l'abraçada. I la besada. Els pebres, lliurats sobre la brasa, oblidats, es carbonitzaven amb gran fumassa.

I nosaltres també que en fèiem de fumet, pensà la padrina. Ens colravem per dintre, érem foc, érem brases enceses, cremàvem.

Però la presència inesperada del pare fou una gerra d'aigua freda que els deixà glaçats. Ella quedà cap-cot, vermella com la magrana. Ell, emperò, si bé al principi quedà astorat, reaccionà amb promptitud. Va saber posar-hi coratge a la situació. Aparentment tranquil i assossegat s'enfrontà al pare: No penseu lo que no és, l'amo en Vicens, la vostra filla i jo ens estimam, ens estimam de debò i... ens volem casar.

El pare, exultat per la situació, pres d'un atac de rabiüra, ofuscat, no torbava les paraules per amonestar-los severament. Borbollejà unes paraules inintel·ligibles, s'empassà la saliva, estossejà violentament i sorollosa, s'envià altra vegada la saliva i, ja un poc més calmat, digué: No crec que sigui el lloc ni l'hora de parlar de noces.

- Perdonau, l'amo en Vicens -en Xisco ja encalmat del tot i dominant la situació- pentura teniu raó, però vull que sapiguen que vos ne parl a l'hora i en el lloc en què he sabut que la vostra filla sent per mi lo mateix que jo per ella.

- Està bé, restà bé! Ja en parlarem d'això.

I en parlaren.

Tota la vida en parlaren d'aquella torrada de pebres vermells.

A l'horabaixa ha arribat en Xisco, el nét. És un al·lot alt, primatxol, predisposat a l'alegria, extrovertit, senzill, sense afectacions. Diu les coses com les sent i quan les sent.

Ha arribat quan ella, la padrina, enfarinava la llampuga per fregir-la. En Xisco s'afanya a parar taula. Els tassons, els coberts... Aquests torcaboques tan brodat?

- Encara són de quan me vaig casar, del joc de taula bo.

- Brodat teus?

- Ai, no, fillet! Em vaig casar tan aviat que no vaig tenir temps per a brodades.

- Mai no m'has contat res del teu casament.

- Fill meu, i què vols que te conti?

girau fulla...

- No ho sé. Coses. Si estaves molt enamorada, si te casares de blanc, si... jo què sé! Coses. Coses, coses! Per exemple, com passàreu la nit de noces. Ho tenguéreu bo de fer? O ja havíeu fet Pasqua abans del Ram?

- Jesús, mareta! Aquestes coses no se contenen, Xisquet, són molt particulars de cada un.

- I per què no? Vols que t'enti jo el primer pic que vaig jeure amb una dona?

- Marededeuta! I que t'has tornat boig?
- Quina curçlla teniu els vells d'amagar les coses!

- Pecat amagat és mig perdonat.
- O encara creus que és pecat fer l'amor?

Au, padrina, conta-m'ho! Anàreu a un hotel?
- Hotel m'has dit? No sortirem del terme.
- Idò a on?

- Si t'ho contava no ho creuries, tanmateix.

- A ca vostra?
- No.

-Conta-m'ho, vengà... ara ja en tenc curiositat.

- A la platja de l'Agulla.
- A la platja!?

- Sí, a la platja.

-Sobre l'arena?

-Imagina't. Els dos en pèl sobre un cavall roig.

- Hòstia! I ho féreu damunt un cavall?

- No t'ho diré, tanmateix.

El nét segueix fent preguntes. La padrina no contesta. Simula estar molt ocupada en passar pel colador l'oli de fregir la llampuga. Però per dintre cavil·la. Posa un poc de l'oli colat dins la pella, hi rebolca les trinxes dels pebres torrats, els sala i després els boca dins el plat, sobre la llampuga.

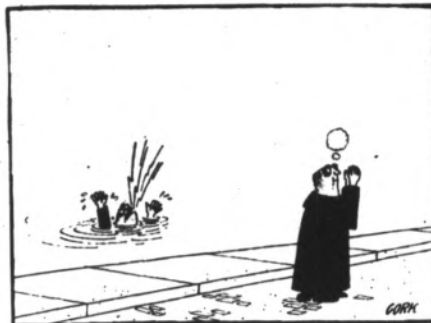
- Au, a sopar, i deixa't de beneitures.

- M'has deixat ben astorat. Mai m'hagués pensat que tu i el padrí fóssiu capaços d'aquesta bogeria.

Soparen gairebé en silenci. El nét assaborint plenament la llampuga amb pebres vermells. La padrina revisquent mentalment la nit de noces, galopant amb en Xisco a la gropa del cavall roig, cap a un horitzó d'esperança on descobrir el goig d'una vida junts.

JOAN RAI

passatemps

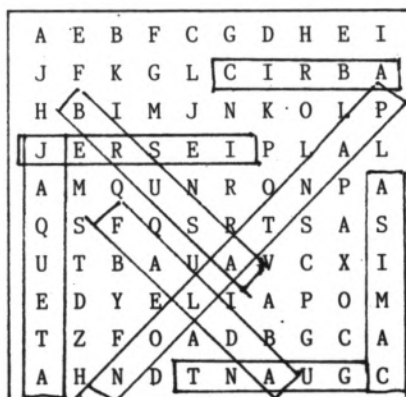

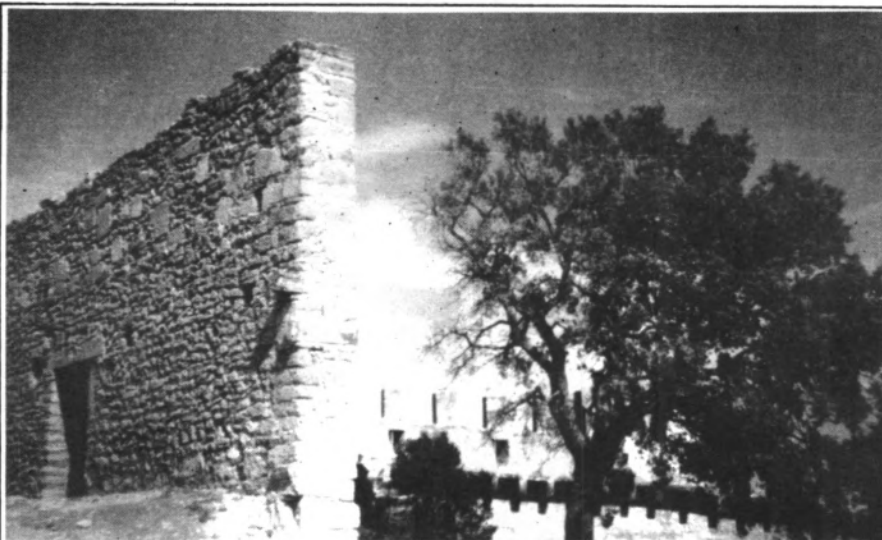
SOLUCIONS ALS PASSATEMPS DEL NÚMERO 100:

MOTS ENCREUATS:

HORIZONTALS: A) Ara. Cap. B) Aficionat. C) eR. Pensa. Al. D) Legat. adarI. E) Epic. Aram. F) V. R. B. I. G) Anar. draT. H) Durar. arena. I) aT. Talla. Ar. J) allimamaC. K) iaM. Sal.

VERTICALS: 1) Elevada. 2) arep. nutA. 3) aF. Girar. LI. 4) ripaC. ratlA. 5) Acat. Raim. 6) iN. LM. 7) Cosa. alaS. 8) Anada. Drawa. 9) Pa. Arbre. aL. 10) Tara. anaC. 11) Limitar.

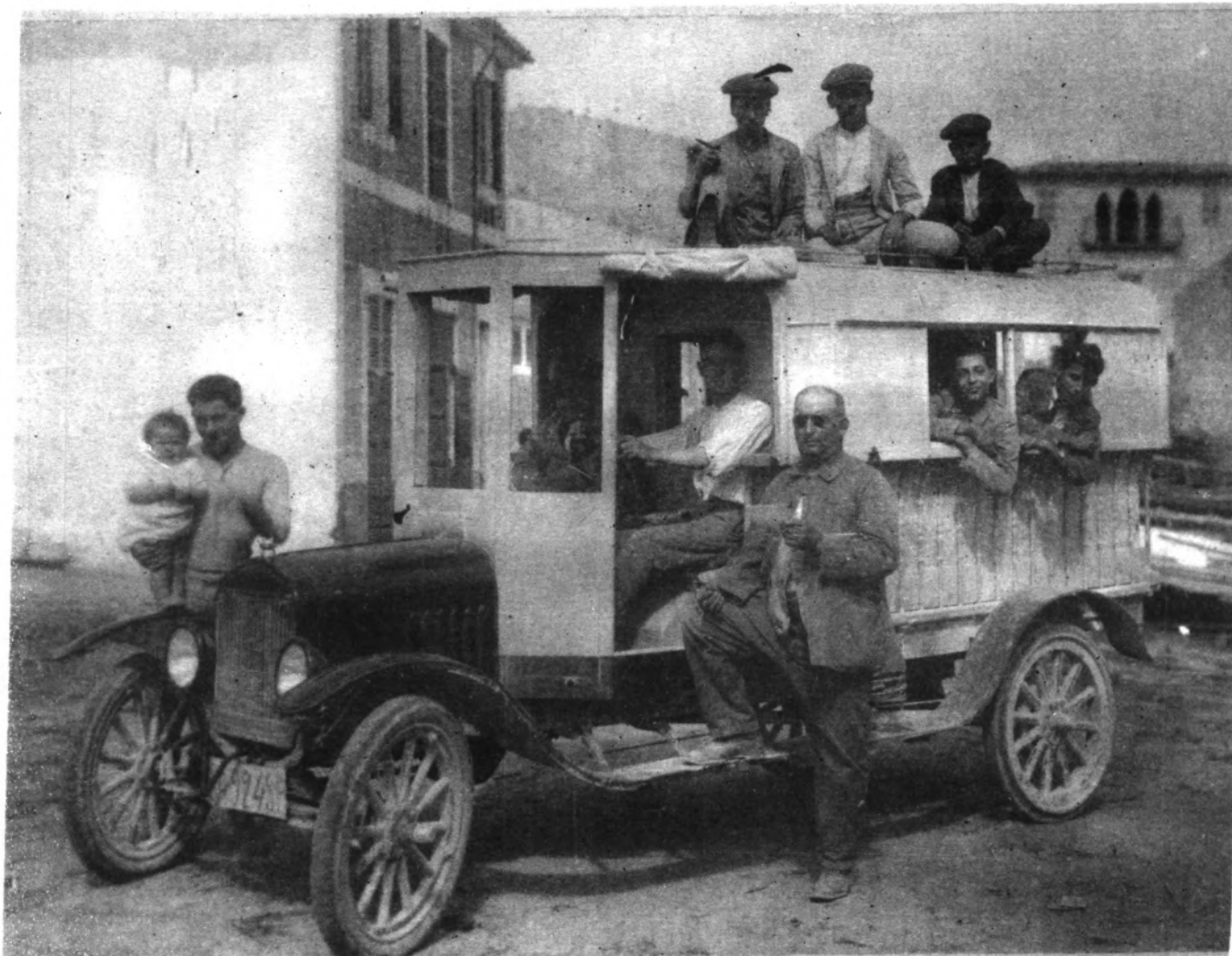

CONCURS ESCOLAR DE FOTOGRAFIA
CELEBRAT AMB MOTIU
DEL SISE ANIVERSARI
DE LA RECUPERACIÓ DEL CASTELL

.....

- 1r. Premi: FELIPE DENGRA
- 2n. Premi: MARC GARAU
- 4t. Premi.: MARC HINTZ

IMATGES

SERVICI D'AUTOMÒBILS I CARRUATGES

en

combinació amb el tren

d'Artà a Capdepera i Cala Rajada

de

BARTOMEU FLAQUER

(A) MANGOL

També hi ha carruatges i automòbils
disponibles per a les Coves
i demés punts de l'Illa.